

KOVÁCS ISTVÁN

Hamis igazolvánnyal az igazi Varsóban

Miután a III. Német Birodalom és a Szovjetunió 1939 szeptemberében megtámadta, majd felosztotta egymás között Lengyelországot. Hitler a neki juttatott lengyel területek nagyobb részét beolvasztotta Németországba, s a maradék mintegy 90.000 négyzetkilométeren létrehozta az ún. Főkormányzóságot. A lengyelek nem kapituláltak, szárazföldön, vízen, levegőben folytatták az ellenállást, amelynek élén a Franciaországban létrehozott, majd Angliába áttelepült lengyel emigráns kormány, s annak honi képviselője állt. Európa legnagyobb hadserege az 1942 elején különféle földalatti fegyveres csoportokból összevont Honi Hadsereg lett, amely 1944-ben több mint 300.000 embert számlált.

A II. világháború földalatti lengyel állásának legizgalmasabb fejezete az úgynevezett „csendes-sötét” ejtőernyősök nevéhez, tevékenységéhez fűződik. A Skóciában kiképzett csapat, a „Gallérosok” tagja, Stanisław Jankowski – fedőnevén „Agaton” – a túlélő kevesek egyike *Hamis igazolvánnyal az igazi Varsóban* címmel megírta történetüket. A könyv több kiadást ért meg, s a közeljövőben magyarul is napvilágot lát.

A kérdésre, hogy kik voltak a „csendes-sötét” ejtőernyősök, Jankowski az alábbi választ adja: „A csendes-sötétek elnevezése azok között a skóciai lengyel katonák között született meg, akik 1941-ben diverzáns kiképzésen vettek részt, hogy ismereteiket honi szolgálatban kamatoztassák. A név kiötlőit az éjszakai gyakorlatok, becserkészések, törvetéseket »ihlették meg«. Az elnevezés röviden és találóan, bár a szolgálati szabályzatban foglaltaktól némileg eltérően, magában foglalta e szolgálat célját: konspirációs harc a németek ellen, e harcban különleges módszerek alkalmazása, légi úton történő átdobás és éjszakai ugrás Lengyelország fölé. Csendben és a sötétség leple alatt. Az elnevezést befogadta a történelem. A Honi Hadseregnek 1941 és 1944 között légi úton Lengyelországba szállított és ott ledobott háromszáz-tizenhat katonáját jelöli. Eleinte Angliából vitték őket Lengyelország fölé, később pedig Dél-Olaszországból. Rajtuk kívül még huszonkét politikai futár is ezen az úton került Lengyelországba.”

A csendes-sötét ejtőernyősök tevékenyen részt vettek a Honi Hadsereg szervezésében, működtetésében és akcióiban. Jankowski főhadnagy a legkülönfélébb hamis igazolványok, menetlevelek, élelmiszerjegyek, dokumentumok gyártásának osztályát vezette. Hamis papírok nélkül a földalatti lengyel állam nem működhetett volna.

A csendes-sötét ejtőernyősök egy része az úgynevezett „Legyező”-akciót szervezte és irányította. Ez azt jelentette, hogy a Szovjetunó európai területén húzódó frontvonal mögötti hátszázókat legyezőszerűen elterülő sávokra osztották, s az egyes sávokban a lengyel ellenállási mozgalmat az erre kijelölt csendes-sötét ejtőernyősök

szervezte és irányította. A 316 csendes-sötét ejtőernyős egyike volt Jan Rogowski – „Czarka” főhadnagy. A könyv egyik fejezete az ő háborús sorsával ismertet meg.

„CZARKA” – JAN ROGOWSKI

1942 tavaszán „Czarkát” – Jan Rogowskit a „Legyező” II. területsávjába osztották be, amelynek testi-lelki jó barátja, „Ponury” – Jan Piwnik volt a parancsnoka, akit az elsők között dobtak le Lengyelországba. Ez a területsáv óriás, egynegyed Lengyelországnyi terepet ölelt fel, amelynek hét központja volt: Rovnéban, Luckban, Sepjetuvkában, Berdicsovban, Zsitomírban és Kijevben.

„Ponury” a megfontolt és jó szervező csak akkor kezdte el a tevékenységet, miután birtokba vette a terepet. 1942 májusától az osztagok már nekifoghattak a területsávjukat átszelő vágányok többségén közlekedő vonatok felrobbantásának. A rádióláncot – amely nélkül a hatalmas területen szétszórt diverzáns osztagok nem tudnak hatékonyan tevékenykedni – „Ponury” szellemes húzással szervezte meg: beépítette a maga embereit a németek által létrehozott segédhíradós szolgálatba. A németek a katonai telefonvezetékek biztosítása és javítása céljából úgynevezett híradós parancsnokságokat állítottak fel. Személyi állományukba a katonai osztagokon kívül a helybéliekből szervezett segédszázadok is beletartoztak. Tagjait egyenruhával és olyan igazolványokkal látták el, amelyek szabad mozgást biztosítottak a főútvonalak mentén. Ez a vasút elleni diverzánsakciókkal megbízott osztagok számára kapóra jött. „Ponury” és „Czarka” kihasználták a lehetőséget. A rovnei segédszázad kétszázötven embere közül százhuszan, köztük három, Angliából ledobott tiszt, a „Legyező” katonái voltak.

„Czarka” azonban nem sokáig örülhetett az egyik legaktívabb diverzánsosztag parancsnoki tisztének. Egy szolgálati útja során „Ponuryval” együtt nyoma veszett. Egy partizánvadász csendőrdandár száguldó osztaga tartóztatta le őket. Annak ellenére, hogy papírjaik rendben voltak, csavargás vádjával a zvjaheli börtönbe zárták őket.

Nem vertek, nem kínoztak minket – meséli később „Czarka”. – Egyszerűen nem adtak ennünk. Naponta háromszor adtak egy liter falevéből főzött levest, és egy alkalommal egy szelet kenyeret.

Egy hét után annyira legyengültek és olyan búskomorság lett rajtuk úrrá, hogy még csak szökési kísérletet se tettek. Mindkettőjüknek volt egy-egy karórája, az mentette meg őket az éhhaláltól. A börtönparancsnok az órákért cserében enniük adott és beosztotta őket az erdőben dolgozó munkacsapatba. Ez kellett nekik. Rövidesen mindketten vorarbiterek lettek. Jól megszervezték a munkát, s az örök ettől kezdve nem verték a felügyeletükre bízott foglyokat. Emiatt mind az örök, mind a rabtársak megkedvelték őket. Két hét múlva megszöktek.

Arról szó sem lehetett, hogy mindketten szolgálatba álljanak a „Legyezőben”, mivel a németek körözték őket: „lelepleződtek”. Elhatározták, hogy visszatérnek Var-

sóba. Két jól őrzött határon és több száz kilométeres térségen kellett átvégődniük, mégpedig nagy ívben elkerülve a forgalmas utakat és lakott helyeket. Többnyire éjszaka gyalogoltak, s enni csak nagy ritkán ettek. Az út egy hónapot vett igénybe.

Szeptemberben telefonált „Antosia néni” – Varsóban, a „Marago” kávézóban találkoztunk. A Wspólna utcai bárból a Vörös Kereszt utcai kórházba mentünk. „Czarka” magatehetetlenül, az éhségtől puffadtan, fekélyes, lázasan tüzelő testtel felküdt. A nadrágnak, amit „Antosia néni” hozott neki, szét kellett hasítani a szarát, mert csak úgy tudta felvenni. S azt se tudta, melyik pillanatban kell sürgősen eltűnnie a kórházból.

Jól kikészítettek – mosolyodott el, de olyan gyenge volt, hogy egyebet képtelen volt mondani. Mindkettejüket elláttam új igazolványokkal. Falták a vitaminokat. „Czarka” unokatestvére, Krystyna Ujejska, a Lengyel Vöröskereszt ápolónője volt mellettük, s gondos ápolása mellett hamar összeszedték magukat. Ki-kijárogattak a városba.

Furcsa, de „Ponury”, a Szentkereszt-hegyekben (Góry Świętokrzyskie) tevékenykedő majdani legendás partizánparancsnok, aki nádpálcát suhogtatva sétált végig az eszeveszetten tüzelő német vonat mentén, Varsóban talajvesztetnek érezte magát: félt. Tartott a szűk utcától, a zsúfolt villamostól – a hamis papiroktól. Az Opatów környékéről származó janowicei parasztivadék viszolygott a nagyvárostól. Otthon ücsörgött, és valami neki való feladatról ábrándozott.

Nem sokáig pihentek. 1942. december derekán a Honi Hadsereg Főparancsnoka személyesen bírta meg őket azzal, hogy a pinszki börtönből szabadítsák ki a „Legyező” III, területsávjának parancsnokát, „Waniát” – Alfred Paczkowski csendesötét ugrót és társait.

1942. november 20-án Dawidogródek környékén a Szlucsi híd felrobbantását előkészítő terepfelderítés közben letartóztatták a három főből álló osztagot, köztük „Waniát”. A hír december közepén jutott el a Honi Hadsereg varsói Főparancsnokságára.

A feladat rendkívül nehéz volt. Az akciót a varsói bázistól 300 kilométerre kellett végrehajtani. A pinszki börtönt jól őrizték. A városban több mint háromezer felfegyverzett német tartózkodott, többek között egy motorizált partizánvadász-század. Tábori rádióállomásokkal és kiépített telefonhálózattal rendelkeztek.

A pinszki börtön foglyainak 1943. január 18-án történt kiszabadítása a Honi Hadsereg egyik leghíresebb fegyveres akciója. Lefolyását annak a jelentésnek az alapján ismertetem, amelyet a Honi Hadsereg parancsnoka 1943 márciusában küldött a londoni Fővezér Törzskarának. A jelentés aprólékosan beszámol az akció lefolyásáról, s emellett mint kordokumentum is különösen értékes.

„1942. november 20-án Dawidogródek környékén, útban feladatuk teljesítésének színhelyére, letartóztatták a »Legyező« három tisztjét. Utasításomra a »Legyező« kiküldöttjei megállapították, hogy a letartóztatott tiszteket a pinszki börtönbe zárták. A helyszínen vizsgálták meg kiszabadításuk lehetőségét, kapcsolatba léptek a foglyokkal, és tájékoztatták őket a készülő akcióról.

Bogányi Gergely

Grensó István

Folyó év [1943] I. 18-án a kora esti órákban az osztag két kocsija (Ford és Opel) elindult a börtönhöz, »Ponury« polgártárs három emberrel – egyikük német katonának öltözött – egészen a börtönkapuig hajtott. A többiek »Czarka« polgártárs parancsnoksága alatt a börtönépület fala mentén két ponton őrködtek. A német katonára szerepében fellépő tiszt határozottan szólt, hogy nyissák ki a kaput. Abban a pillanatban, mikor a kocsi begördült a börtönudvarra, két emberünk is berohant a kapun, hogy az őrt sakkban tartsák. Mivel ellenállt, pisztollyal lelőtték. A bejárat kaput azonnal becsukták, s a megölt őrt helyét egy géppisztolyos emberünk foglalta el. A »Ponury« polgártárs által adott tüllökjelre az utcán várakozók átugrottak a falon, és hozzáláttak az akció második részének lebonyolításához. Két emberünk berontott a börtönirodába és rövid tűzharcban megölte az ott tartózkodó két német őrt. Embereink egyike karlövést kapott. Eközben »Ponury« a németnek öltözött tiszttel kinyitatta a belső udvar kapuját és lefegyverezték az őrköt, akiknek tartóra font kézzel a földre kellett hasalniuk. A kapuőrséget itt is az egyik emberünk vette át. Közben a belső falon átmászik négy emberünk, hogy »Ponuryt« biztosítsa abban az esetben, ha felszólítására nem nyitná ki neki a belső kaput. »Ponury« polgártárs néhány emberével beront a börtönépületbe, lefegyverzi a meglepett őrköt, megszerzi a kulcsokat és sorra kinyitja a cellákat. A »Legyező« letartóztatott három tisztjét azonnal az Opelhez vezetik. A többi fogollyal »Ponury« polgártárs közölte, hogy szabadok. Mielőtt a börtönépületet elhagyták volna, az őrköt bezárták, figyelmeztetve őket: ha riadóztatják feletteseiket, gránátokkal végeznek velük.

Eközben váratlanul rabmunkások és, társaikat leváltandó, őrkök érkeztek a bejárat kapuhoz. Az őrségben álló emberünk sorra beengedi, majd azonnal hasra fekteti őket. Gyors helyzetfelismerésével és cselekvőkészségével így sikerült megakadályozni, hogy a környéket riadóztassák.

Miután a különítmény elhagyta a börtönt, a kiszabadított foglyokkal azonnal elhajtottak Breszt felé. Amikor elindultak, az Opelnek felhasadt az egyik gumiköpenye. Nem tudtak gyorsan hajtani. Pínszktől 14 kilométerre a foglyokat átrakták a Fordra, mert nem akartak értékes percekét veszíteni a kerékcserével. Az Opelt lelocsolták benzinnel, és felgyújtották. A foglyokat a már korábban elkészített várakozási ponton helyezték biztonságba, s két nap múlva átdobták őket a határon: 1943. I. 20-án jelentkeztek a Főparancsnokságon a »Legyezőben«. »Ponury« polgártárs különítményének többi tagjával másnap tért vissza a Főparancsnokságra. A határátkelés az őrhelyek megkettőzése miatt nehéznek bizonyult.” A pínszki akció sajnos szomorú következményekkel járt. Az őrkök megölését és a foglyok kiszabadítását megbosszulandó a németek harminc lengyel túszt lőttek agyon.

„Ponuryt” és „Czarkát”, akik a börtön ellen intézett rohamot vezették, a Virtuti Militari Keresztjével tüntették ki, a többi tizenöt résztvevő Vitézségi Érdemkeresztet kapott. 1943. február 8-án Halina Chądzyńska asszony lakásán, a Rakowiecka utca 59a/6-ban, a „Grot” tábornok, a Honi Hadsereg Parancsnoka személyesen nyújtotta át „Ponurynak” és „Czarkának” a kitüntetések megerősítő igazolványokat. Néhány nap múlva találkoztam „Czarkával”. A Hoza utcai „Konik” bárban kávézgatva mu-

tatta meg a Virtuti Militarival történt kitüntetését elrendelő parancsot: vékonyka papírcsík, rajta géppel írott két sor. A szomszéd asztaloknál üldögélő vendégek valószínűleg „handlő”-nak néztek bennünket: épp most adják át egymásnak a címet, ahol otrubeles aranypénz vagy marseilles-i szappanszállítmány kapható.

A pinszki sikeres akció után 1943. június 4-én „Ponury” lett a Honi Hadsereg Kielcei Körzete Diverzáns-parancsnokságának főnöke. Visszakerült a szülőföldre. Nekifogott a partizáncsapatok szervezésébe. Nem kellett rábeszélni a barátját, hogy csatlakozzék hozzá. 1943. júniusában „Czarka” egy harminc fős csapatnak a Świętokrzyski hegyekbe utazik. Bekerül „Ponury” csoportjának legszűkebb törzsébe: az I. varsói osztag parancsnoka. A „Legyezőben” és pinszki akcióban szerzett partizánhírneve, az ezt igazoló világoskék-fekete beret, lefegyverző kedvessége és humorérzéke egyaránt hozzájárult ahhoz, hogy rajongott parancsnok legyen.

A mind gyakoribb partizánakciók, a német vonatok felrobbantása és a Gestapo-ügynökök likvidálása miatta a hitleristák az erdei egységek legérzékenyebb pontjára sújtanak le: körbeveszik a partizánok bázisául, hátországául, otthonául szolgáló Michniów falut. Egy német vonat sikertelen felrobbantási kísérletére válaszul bestiális módon, pacifikáló akcióval tesznek pontot. A népes falu üszkös romhalmazai között 230 legyilkolt ember teteme marad.

A gáztett megbosszulandó „Ponury” osztaga még másnap éjszaka feltartóztatott egy vonatot, és megrohmozta a benne utazó német katonákat. „Czarka” gránátot markolva vezeti embereit. Géppisztolysorozatot kap. Emberei a védekező németek tüzeiben cipelik hátra a súlyos sebesültet.

Tábori körülmények között nem tudják megfelelő kezelésben részesíteni „Czarkát”. A jobb keze majdnem béna maradt. Erdei partizánoszólátra csaknem alkalmatlanná válik.

1943 szeptemberében végleg visszatér Varsóba.

Nemhogy pisztolyt, de még egy poharat se tudok tartani a jobb kezemben.

A „Ponury” erdei osztagait ellátó bázis főnöke lesz.

A németekkel folytatott szakadatlan harcok során a tél fenyegető közelségében az erdei osztagok helyzete mindinkább tragikusra fordul. Az emberek egy részét „Ponury” hazaengedi, de a többség számára az erdőből nincs visszatérés.

„Czarka”, jóllehet fizikailag Varsóban tartózkodik, de minden gondolatával erdei társai mellett van. Az év végére rendkívül nagy segítséget sikerül szerveznie számukra: öt tonna ruhát, fehéreneműt, cipőt, zsebkéseket, kenderköteleket, hátizsákokat és más, az erdei partizánélethez nélkülözhetetlen felszerelési tárgyakat.

„Czarka” hivatalosan mint a Segélyező Főtanács (Rada Główna Opiekuńcza – RGO) képviselője tevékenykedik, mert a ruhákat az Opatów környékén lakó kitelepítettek részére vásárolja. A holmik eljuttatására egy igen egyszerű módot eszelt ki. A Segélyező Főtanács által kibérelt teherautó elindul Opatówba. Az útvonal egy előre megbeszélte pontján, Łagiewo és Opatów között „Ponury” beavatott és értesített partizánjai színlelt támadás révén megkaparintják a szállítmányt.

„Czarka” az egész vállalkozást gondosan előkészítette és alaposan bebiztosította a lebukás ellen.

Az elszállítandó anyagokat Varsó két pontján helyezte el: a „Wróblewski” cég Inżynierska utca 3-ban lévő raktáraiban és a Segélyező Főtanács Wójtowska utcai raktáraiban. A szállításhoz egy öttonnás teherautót béreltek attól a német szállító-vállalattól, amelyről a hatóságok igen jó véleménnyel voltak. Ez a vállalat látta el „Czarkát” (aki ezúttal Piotr Jaczyński néven, egy német építővállalat szerelőjeként utazott) a szállítmány engedélyező okmányokkal. A cég Andrzej Waszkiewiczet osztotta be hozzá kocskísérőnek, akiről kiderült, hogy „Czarkával” együtt járt tisztiskolára. Visszafelé egy varsói német kereskedelmi cég részére mezőgazdasági cikkeket kellett volna hozniuk Ostrowiec Świętokrzyskiból.

Minden oldalról bebiztosították magukat. Az ellátmány szállításának megszervezésénél „Czarka” szorosan együttműködik „Motor” főhadnaggal – Jerzy Wojnowskival, aki részt vett az emlékezetes pinszki akcióban is. Ő „Ponury” osztagainak szállítási főnöke, a fekete Opel kiváló sofőrje, aki már nem egy szolgálatot tett a partizánoknak.

1944. január 3-án megrakják a teherautót. „Czarka” a gépkocsivezetőt és a kocskísérőt ebédre invitálja: a jeges, csúszós úton nehéz dolguk lesz. Közli „Motorral” az indulás időpontját. A terv szerint „Motor” előbb indul az Opellel, amely jóval gyorsabb, mint a teherautó. „Ponuryt” kell értesíteni, hogy a kora esti órában álljon készen a látszattámadás lebonyolítására.

Mindjárt ebéd után indultak. Grójecben a csendőrök feltartóztatták a gépkocsit, ellenőrizték iratait. Mindent rendben találtak, a teherautó mehetett tovább.

Amikor „Czarka” Varsóban beszállt a teherautóba, nem tudta, hogy már csak három órán át szabad ember. Ennyi idő kellett, hogy színültig megrakott teherautója a jeges úton Varsóból a białobrzegi Pilica-hídhöz eljusson.

„Motor”, az áruló, a Gestapo ügynöke viszont tudta. Miután megkapta „Czarka” üzenetét, elindult Opatów felé. Útközben értesítette a radomi Gestapót. A Honi Hadsereg kémelhárítása ezt követően rövidesen leleplezte „Motort”, és halálra ítélte. Mielőtt agyonlőtték, anélkül, hogy verték vagy megkínózták volna, beismerte árusáit, név szerint felsorolta mindazokat, akiket feladott. A lista hosszú volt.

A Pilica-híd acélszerkezetének magas ívei már a kanyar mögül is kirajzolódnak. Valahányszor arra járok, látom, ahogy a „Czarkát” szállító teherautóval szemben kibukkan a gestapós kocsik.

Elállták az úttestet. Tüzelésre tartott géppisztolyokkal várták őket. „Czarka” botjára támaszkodva kiszállt. Bal kezét föltartotta. A teherautót és a rajta lévőket Radomba vitték.

A Gestapón tudták, kinek szánták a szállítmányt. Ismerték „Czarka” igazi nevét, csendes-sötét ejtőernyős múltját és partizántevékenységét. Nem kímélték: megmondták neki, hogy mindezt kitől tudják. Hősként viselkedett. Nem árult el senkit.

Ezek a lakonikus szavak zárják le sok csendes-sötét ejtőernyős katonai szolgálatát. Keveset tudunk arról, hogy mi történt a Gestapo börtöneiben és kínzókamráiban.

„Czarka” esete e tekintetben kivételnek számít. Élete utolsó negyvenöt napja, a január 3-i letartóztatása és a február 16-i kivégzése közötti időszakról részletes információink vannak. Jan Pietrzykowski huszonöt évvel „Czarka” halál után számolt be róla.

A częstochowai Gestapo székhelyének romos épületét ismételten átkutatva az egyik pincesarokban rendőrségi akták maradványaira bukkant. Köztük a Jan Rogowski főhadnagy – „Czarka” ügyét tartalmazó iratokra, amelyek száma: IV A 2-c Nr. 10004/44.

Íme, a némileg lerövidített beszámoló:

„A radomi Gestapo az 1944. január 4-én kelt összefoglaló jelentésében az ügy referense, Kriminalrat Fuchs a következőket írta: »Bizalmas jelentés alapján 1944. január 3-án 17 órakor Białobrzegiben általános közlekedési ellenőrzés következtében megállítottuk a DW 86045 rendszámú öttonnás teherautót, amely Theodor Więkowski Ostdeutsches Speditions- und Transporternehmen cége varsói részlegének tulajdona [...] és utasaival együtt Radomba kísértük.«”

A Gestapo által elfogott szállítmány tartalma nem hagyott kétséget a rendeltetése felől. A gépkocsi aprólékos átkutatása során megtalálták a platón elrejtett dokumentumokat: a Honi Hadsereg főparancsnoksága által „Ponurynek” küldött utasítást és a partizánok fedőnevét tartalmazó zsoldlistát. A személyes motozás eredményeként »Czarka« cipőjében feljegyzéseket találtak.

A nyomozást SS-Hauptsturmführer és Kriminalrat Paul Fuchs, az ellenállási mozgalom ellen irányuló akciók osztályának hírszerző főnöke vezette, aki intelligens, dörzsölt és a foglyokkal szemben kíméletlen ember hírében állott.

Haladéktalanul megkezdte a kihallgatásokat. Arról, hogy a Gestapo milyen nagy jelentőséget tulajdonított „Czarka” ügyének, az a tény is tanúskodhat, hogy Fuchs a nyomozás eredményéről már másnap jelentést küldött Berlinbe a Birodalmi Biztonsági Főhivatalnak (RSHA), Krakkóba a belbiztonsági rendőrség parancsnokának és Varsóba a Gestapónak.

„Czarka” helyzete reménytelen volt. Ezzel kapcsolatban nem lehettek kételyei. A kihallgatások során igyekezett olyan válaszokat adni, amelyek, bár megfeleltek a valóságnak, mégsem sodorták bajba társait. Időnyerésre játszott. Talán szökésen törte a fejét. Talán arra gondolt, hogy bajtársai őt is kiszabadítják, mint egy évvel azelőtt a „Legyező” pinszki foglyait ők „Ponuryval”.

Vallomásaiban említést tesz egy fiktív személyről, „Bolesławról”, mintha ő szervezte volna a szállítmányt. A hamis nyom megnehezíti és elnyújtja a nyomozást.

„»Czarka« főhadnagy – írta jelentésében Fuchs –, amennyiben a nyomozás eddigi eredményei helytállóak, tizennégy nappal ezelőtt állítólag megismert valami »Bolesławot«. Ő szállította és helyezte el a ruhaneműt részben a varsói Segélyező Főtanács, részben a »Wróblewski« cég raktáraiban [...]. «Bolesławot«, állítólag, egy varsói utcai embervadászt során elfogták.

Mivel a kihallgatás nem megy simán, más olyan pontot, amelyet Varsóra vonatkozathatnánk, nem találtunk” – szögezte le Paul Fuchs.

„Czarka” kihallgatását Radomban kellett lefolytatni, de a nyomozás Varsóra is kiterjedt, ahová egy különleges Gestapo-csoportot küldtek Radomból.

Az 1944. január 5-én tartott varsói vizsgálatok nem hozták meg a németek által óhajtott eredményt.

A gestapósok még is abban a hitben ringatták magukat, hogy „Czarka” segítségével sikerül elkapniuk „Bolesławot”. 1944. január 6-án szembesítésre Varsóba vitték a foglyot. Előzőleg átnézték mindazoknak a kartotékát, akiket december 23-án, 24-én, 25-én, 26-án és 27-én Varsóban letartóztattak. Kiválasztották közülük a szóba jöhető személyeket, s olyan helyzetben mutatták meg őket „Czarkának”, hogy fel se merüljön bennük a szembesítés gyanúja.

„Rogowski főhadnagy – szögezte le a Gestapo jelentése – nem ismerte fel közöttük »Bolesławot«”.

Mielőtt a nyomozást lezárták volna, a Gestapo egy fortélyos húzással élt.

Február 5-én, abba a cellába, ahol „Czarka” ült, bedobtak az ablakon egy levél-üzenetet „Bolesław” nevében. A választ hasonló úton-módon másnap este várták. A megbeszélés időben „Czarka” kidobta a papírt, amely persze a Gestapo kezébe került. A csel nem sikerült. Az üzenetben „Czarka” figyelmeztette varsói bajtársait. Az általa közölt információk egyébként csak magánéletére vonatkoztak.

A nyomozást „Czarka” ügyében a letartóztatását követő harmadik hét végén zárta le a Gestapo. Az összefoglaló jelentés (Schlussbericht) már 1944. január 23-án elkészült.

A gestapósok arra a következtetésre jutottak, hogy „Czarka” megátalkodottan konok, és már semmi többet nem tudnak belőle kiszedni.

„Rogowski – szögezte le a jegyzőkönyv – messzemenően ártott annak a német műnek, amelynek célra a Főkormányzóság újjáépítése. Ezért azt javasoljuk, hogy a belbiztonsági rögtönítélő bíróság sújtsa őt halálbüntetéssel.”

A halálos ítélet kiszabása a Gestapo gyakorlatában mindössze egy formanyomtatvány aláírását jelentette.

A halálos „ítéletet” 1944. február 16-án mondták ki, és Jan Rogowski – „Czarka” főhadnagyt még aznap agyonlőtték.

Február 20-án a „Czarka”-akció másik résztvevőjét, Andrzej Waszkiewiczet – igazi nevén Eliaszewiczet – lőtték agyon.